

Kontaktmaterialverksamhet

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Inriktningen Kontaktmaterial i riskklassningsmodellen gäller verksamheter som huvudsakligen hänger samman med tillverkning, förädling och import från tredjeland av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Vanliga kontaktmaterialverksamheter

Några exempel på verksamheter inom inriktning *Kontaktmaterial* är:

- Tillverkning av utgångsmaterial eller mellanliggande/intermediära material, till exempel tillverkning av plastpellets för plastfilm eller tillverkning av stengodsglasyr för glasering av matserviser.
- Tillverkning av produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel, till exempel köksredskap eller förvaringskärl.
- Import från tredjeland av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel, för vidare försäljning som kontaktmaterial.

Gränsdragningar

När en företagare ägnar sig åt både kontaktmaterialverksamhet och livsmedelsverksamhet i samma anläggning ska gränsdragningen mot sista led göras genom en bedömning av vad som huvudsakligen släpps ut på marknaden – livsmedel eller kontaktmaterial. Vikten på förpackningsmaterial för de livsmedel som släpps ut på marknaden ska i detta avseende inte räknas som kontaktmaterial som släpps ut på marknaden.

Exempel

- Ett företag tillverkar och säljer både keramik och livsmedel. Företagarens specialitet är senap och örtekryddor som förpackas och säljs i egentillverkade burkar. Totalt tillverkas ungefär 1500 keramikföremål avsedda för kontakt med livsmedel per år. Av dessa säljs ungefär 500 som förpackning fyllda med livsmedel. Återstående 1000 produkter avsedda för kontakt med livsmedel har en vikt som uppgår till ungefär 300 kilo. De livsmedel som säljs har en nettovikt på ungefär 250 kilo per år. Verksamheten riskklassas i den huvudsakliga inriktningen *Kontaktmaterialverksamhet*, eftersom detta bedöms vara den huvudsakliga verksamheten.
- En grossist har specialiserat sig på försäljning mot pizzerior. De importerar bland annat pizzakartonger från Kina. Volymen av pizzakartonger och andra importerade kontaktmaterial uppgår till ungefär 200 ton per år. De säljer också livsmedel, till exempel kryddor och tomatpuré. Volymen av sålda livsmedel uppgår till ungefär 50 ton per år. Verksamheten riskklassas i den huvudsakliga inriktningen *Kontaktmaterialverksamhet*, eftersom detta bedöms vara den huvudsakliga verksamheten.

Omfattning

Observera att det finns en nedre gräns för hur mycket kontaktmaterial som ska tillverkas respektive importeras för att verksamheten överhuvudtaget ska registreras och stå under regelbunden kontroll. Läs mer om detta på sidan om registrering av kontaktmaterialverksamheter.

Registrering av kontaktmaterialverksamheter

För kontaktmaterialverksamheter ska verksamhetens omfattning anges i antingen antal enheter per år eller antal ton per år. Företagaren avgör vilket av måtten som anges för sin verksamhet.

Inriktningen *Kontaktmaterial* har tre klasser för omfattning: liten, mellan och stor.

Omfattningsklass	Enheter per år	Ton per år
Liten	0-100 000	0-10
Mellan	>100 000-50 miljoner	>10-5000
Stor	>50 miljoner	>5000

Tabell 1. Omfattningsklasser för kontaktmaterialverksamheter.

Exempel

- Ett företag säljer maskiner till livsmedelsindustrin, till exempel blandare, köttkvarnar och ismaskiner. Ungefär 200 maskiner per år importeras från länder utanför EU. Maskinerna väger i snitt 100 kilo styck, vilket gör att vikten på de importerade maskinerna uppgår till 20 ton. Företagaren anger att omfattningen är *Liten*, högst 100 000 enheter.
- Ett pappersbruk tillverkar pappersmassa som säljs med uppgift om att den kan användas till livsmedelsförpackningar. Produktionen uppgår till 10 000 ton per år. Omfattningen sätts som *Stor*, mer än 5000 ton per år.

Aktiviteter

Vad en aktivitet är finns beskrivet här:

Aktiviteter

Vilka aktiviteter som kan anges för kontaktmaterialverksamheter hittar du här:

Valbara aktiviteter för kontaktmaterialverksamheter

En beskrivning av respektive aktivitet finns här:

Beskrivning av aktiviteter för kontaktmaterialverksamheter

Produktgrupper

Vad produktgrupper är finns beskrivet här:

Produktgrupper

Vilka produktgrupper som kan anges för Kontaktmaterialverksamheter hittar du här:

Valbara produktgrupper för kontaktmaterialverksamheter

En beskrivning av respektive produktgrupp finns här:

Beskrivning av produktgrupper för kontaktmaterialverksamheter

Beräkning av riskklasser och kontrollfrekvenser för kontaktmaterialverksamheter

Utifrån aktiviteterna och produktgrupperna kan ett totalt antal kontrollpoäng för verksamheten räknas fram. Kontrollpoängen motsvarar ett kontrollbehov som vägs mot verksamhetens omfattning och ger en riskklass.

Varje inriktning har en egen tabell med de riskklasser som finns för verksamheter inom inriktningen. Inriktningen kontaktmaterial har fem riskklasser (KM1-KM5).

Tabell 2 nedan visar beroendet mellan det totala antalet kontrollpoäng och den volym kontaktmaterial som anläggningen producerar eller tillhandahåller, och hur dessa motsvarar en riskklass inom inriktningen *Kontaktmaterial*.

Omfattning och kontrollpoäng	0-5 p	6-10 p	>10 p
Liten	KM1	KM2	KM3
Mellan	KM2	KM3	KM4
Stor	KM3	KM4	KM5

Tabell 2. Kontrollpoäng, omfattning och riskklasser.

När en verksamhets riskklass har räknats fram ska riskklassen översättas till en kontrollfrekvens. Kontrollfrekvensen består av det antal kontrolltillfällen per fem år som verksamheten ska tilldelas. Varje inriktning har en egen tabell med kontrollfrekvenser.

I tabell 3 nedan kan man se den kontrollfrekvens som respektive riskklass motsvarar inom inriktning *Kontaktmaterial*. Kontrollfrekvensen för kontaktmaterialverksamheter kan som lägst vara en kontroll per fem år och som högst fem kontroller per fem år, det vill säga en kontroll per år.

Riskklass	Kontroller per 5 år
KM1	1
KM2	2
KM3	3
KM4	4
KM5	5

Tabell 3. Riskklasser omvandlat till kontrollfrekvenser.

Exempel

En verksamhet som utifrån sina aktiviteter och produktgrupper har 8 kontrollpoäng, och omfattningen *Mellan* hamnar i riskklass KM3 och får kontrollfrekvensen tre kontroller per fem år.

När kontrollfrekvensen är fastställd bestämmer kontrollmyndigheten hur kontrollen ska utföras.

Livsmedelsverket har tagit fram riktvärden för kontrolltid, läs mer här:

Riktvärden för kontrolltid

Reduktion och justering

Precis som för andra inriktningar kan också verksamheter inom inriktning *Kontaktmaterial* få en reducerad kontrollfrekvens om de lever upp till kriterierna för god efterlevnad och/eller tredjepartscertifiering. Den lägsta möjliga kontrollfrekvensen för kontaktmaterialverksamheter är dock en kontroll per fem år, lägre kontrollfrekvens än så är inte möjlig även om verksamheten skulle uppfylla villkoren för reduktion.

Läs mer om reduktion och justering via länkarna.

Reduktion av kontrollfrekvens genom god efterlevnad

Reduktion av kontrollfrekvens genom tredjepartscertifiering

Justering av kontrollfrekvensen kan göras i enskilda fall. För kontaktmaterialverksamheter kan det vara aktuellt att justera kontrollfrekvensen för verksamheter som släpper ut både kontaktmaterial och livsmedel på marknaden och där andelen kontaktmaterial är större, viket gör att den huvudsakliga inriktningen

Kontaktmaterialverksamhet kommer att ges. Detta eftersom dessa i många fall kommer att få lägre kontrollfrekvens när de riskklassas som kontaktmaterialverksamheter än vad de skulle ha fått om de enbart hade hanterat livsmedel. Det totala kontrollbehovet bör rimligtvis inte vara lägre för en verksamhet som hanterar både livsmedel och kontaktmaterial än vad det skulle ha varit om de endast hade haft samma livsmedelshantering. I ett sådant fall kan det vara lämpligt att justera kontrollfrekvensen så att den blir åtminstone lika hög som den skulle ha blivit om den riskklassats med en huvudsaklig inriktning för sin livsmedelshantering.

Läs mer om justering via länken.

Justering av kontrollfrekvens

Senast uppdaterad 19 mars 2024 Ansvarig grupp SV_KL